

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

TUKHOLMA 12.11.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisten parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Tukholman askeleet

Ruotsissa asuu yli 719 000 ihmistä, joiden juuret ovat Suomessa. He ovat joko itse syntyneet Suomessa, tai heidän vanhempansa tai isovanhempansa ovat syntyneet Suomessa. Ruotsinsuomalaisten osuus koko Ruotsin väkiluvusta on 7,2 prosenttia. Suurin ruotsinsuomalaisten yhteisö on Ruotsin pääkaupungissa Tukholmassa.

Marraskuussa Tukholmassa kokoonnuttiin keskustelemaan Suomen tulevaisuudesta ja ruotsinsuomalaisten yhteydestä Suomeen. Ruotsinsuomalaisten valtuuskunnan isännöimässä tilaisuudessa Ruotsinsuomalaisella koululla keskustelijoita oli mukana seitsemän. Tilaisuuden koordinaattorina toimi Ruotsinsuomalaisten valtuuskunnan puheenjohtaja **Raija Metso Korpela**.

Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideo tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: "Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?"

Keskustelu eteni nopeasti ruotsinsuomalaiseen yhteisöön ja sen jäsenten hyvinvointiin ruotsalaisessa kulttuurissa. Omasta vähemmistökuultuurista halutaan pitää kiinni, etenkin kielen arvoa pidettiin tärkeänä.

Yhteistyötä enemmistön, eli ruotsalaisten kanssa kaivattiin enemmän. Huomioitiin, että ruotsalaisen yhteiskunnan on tultava vastaan, ettei ruotsinsuomalaisuus jäisi sivuraiteeksi. Konkreettisenä ehdotuksena viranomaispapereihin ehdotettiin äidinkieli-merkintää, jotta vähemmistötausta ja oma kieli tulisivat esille. Pidettiin myös toivottavana, että kaikki viranhaltijat olisivat kouluttautuneita vähemmistöpolitiikasta. Vähemmistöpolitiikassa ei saa unohtaa niitä, joilla ei ole riittävää kielitaitoa, vaan heidänkin asioitaan on ajettava.

Toinen kysymys kuului: "Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?"

Kysymyksen äärellä jatkettiin keskustelua tasa-arvoisesta koulutuksesta ja kieliasiasta, joka koskettaa kaiken ikäisiä ruotsinsuomalaisia.

Todettiin, että on sallittua ja suotavaa olla ylpeä taustastaan, ruotsinsuomalaisuudesta. Huomioitiin, että kansallisten vähemmistöjen tarinoita on olemassa, mutta ne pitäisi paketoida enemmistöviestimille, jotta ne tulisivat laajemmin tietoon.

Kaksikielisyyttä pitäisi keskustelijoiden mukaan voimistaa niin, että sitä voisi valita myös kunnallisissa kouluissa, eikä pelkästään vapaakouluissa. Kaksikielisydessä olisi tuettava erilaisia tasoja, ei pelkästään vasta-alkajia ja kielen elvytystä. Myös suomenkielinen opettajakoulutus olisi saatava yliopistoon.

Suomen kieltä kantavat rakenteet puuttuvat nykyisin. Ehdotettiin neuvoloita kertomaan tuleville vanhemmille ja pienten lasten vanhemmille kaksikielisyydestä ja mahdollisuuksista kansallisten vähemmistökielten käyttämiseksi.

Suomen luottamushenkilöiltä ja hallitukselta toivottiin enemmän tukea Pohjoismaiden Neuvostossa käsiteltäviin ruotsinsuomalaisten asioihin. Tukholman Suomen suurlähetystön sosiaalineuvoksen -viran säilyminen olisi tärkeää nykyisille sukupolville, mutta myös tulevien sukupolvien hyvinvoinnille.

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskusteluserjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella #100askelta

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kolmanneksi kysyttiin: ”Miten voimme edistää ruotsinsuomalaisten hyvinvointia ja yhteyttä Suomeen?”

Todettiin, että Suomi on etäinen etenkin 2. ja 3. polven suomalaisille. Ruotsinsuomalaisuuden tulevaisuuden pohdittiin riippuvan instituutioista, kuten Uusi Teatteri, Ruotsinsuomalainen kirjoittajayhdistys, muut institutiot sekä ruotsinsuomalaiset viestimet. Kysymys herätti kuitenkin paljon konkreettisia ehdotuksia hyvinvointia ja ruotsinsuomalaisten kulttuuria vahvistavista toimista.

Äänestysvilkkautta ikäihmisten joukossa voisi lisätä mahdollisuus kirjeäänestykseen.

Nuorten häviävä ruotsinsuomalainen identiteetti puhututti. Nuorille toivottiin järjestettävän kielikahviloita, työpajoja ja kesäleirejä. Ruotsiin voitaisiin myös perustaa myös lasten suomenkielinen kesäleiri ruotsalaisen Kollon vastineeksi. Hanasaaren nuorten tapahtumat ovat tärkeitä sekä Suomen että Ruotsin nuorille, mutta tapahtumia pitää kehittää edelleen. Kaksikieliset kirjat kannustavat lukemaan ja lapsille voi laulaa molemmilla kielillä.

Ruotsinsuomalaisia kouluja ehdotettiin kulttuuriankkureiksi, joiden avulla saadaan teatteria, musiikkiesityksiä, kirjallisuutta ja kulttuuria tuotua Suomesta. Pienemmillä paikkakunnilla lastenkulttuurin tarjoaminen on haastavampaa.

Mietittiin ehdotettavaksi Ruotsin Kulttuurineuvostolle vähemmistökielisen kirjallisuuden tuottamisen elvyttämistä Ruotsissa. Kulttuurineuvostolla ei kuitenkaan tunnu olevan riittävästi tietoa suomenkielisestä hallintoalueesta.

Suomesta otettiin esimerkiksi ruotsinkielisten kokoontumistila svenska rum. Hallintoaluekunnat pitäisi saada luomaan vastaavia tiloja; Finska Rum - Suomalainen Huone, joka olisi rakennus tai tila, jossa edistetään suomen kieltä. Todettiin, että tähän tarvitaan molempien maiden vuorovaikutusta, esimerkiksi Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura voisivat olla apuna ry:lle. Yhteisen tilan hankkimista helpottamaan pitäisi perustaa rahasto.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen